

RDEČI

PRAPOR

Izhaja vsako sredo in soboto.

Redakcija in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

„RDEČI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zasadenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji četrtletno 36 tgl. K; v Ameriki polletno 1 dolar.

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Lenin o vojni z Poljsko in o svetovni politiki
Sovjetske Rusije.

(Moskva 29. septem.) Iz nekega govora v prvem zasedanju konference ruske komunistične stranke:

»Ko smo v januarju napravili za nas neugoden, a za Poljake izredno ugoden mirovni predlog, so ga diplomati vseh dežel takole zapopadli: **Boljševiki se kažejo zelo popustljivo, torej so zelo slabi.**

Opojeni od te trditve so se nas drznili napasti in osvojili Kijev. Skozi naš protinapad smo vrgli Poljake nazaj in se pomaknili v bližino Varšave. Pri najnovejšem stratežičnem obratu položaja smo se umaknili zopet za čez 100 verst. Brezdvoma težaven položaj pa vendar še ni odločen; važnejše je, da so se diplomati zmotili v svojih računih o naši nemoči in da so se prepričali, da nas Poljska ne more premagati, pač pa da nasprotno mi nismo bili in nismo daleč od zmage nad Poljsko. Skozi naš pohod na Varšavo smo prišli v dotiko z središčem svetovnega imperijalističnega sistema.

Poljska, katera je zadnja opora v boju proti boljševizmu in katera se nahaja popolnoma v rokah Entente, je tako mogočen faktor v tistem imperijalističnem sistemu, da je dejstvo rešenja ogrožanja te opore po sovjetski Rusiji zmajalo celi sistem.

Sovjetska republika je začela postajati v svetovni politiki faktor največje važnosti. Novi položaj se je predvsem izraževal v dejstvu, da je pokazala buržoazija dežel, v katerih vlada Entente simpatije za sovjetsko Rusijo. (Tudi Jugoslavija!) Obmejne države, katerih odnošaji do boljševizma se

kažejo edino le v mnogoštevilnem preganjanju komunistov, so proti volji Entente sklenile z nami mirovna pogajanja in primirja. To dejstvo je odsevalo v vseh državah sveta. Z našim pohodom na Varšavo je izbruhnulo v Nemčiji veliko gibanje, ki je povzročilo položaj kakršnega se je pri nas prejšnje leto opazalo. Nadaljna posledica našega dotika z Varšavo je bil boj zapadnih velesil s svojim proletarijatom — predvsem v Angliji. Ko nam je Angleška vlada postavila ultimatum, se je pokazalo, da je najprvo morala o tem povprašati svoje delavce. Ti delavci katerih voditelji se sestojajo 90% iz oportunistov in izdajalcev, so odgovorili z ustanovitvijo akcijskega komiteja. Ta akcijski komite je združenje vseh delavcev, brez ozira na stranke, združenje, ki tekmuje z vlado, združenje, kjer morajo menjševiki delovati skoro tako kakor boljševiki. Menjševiki akcijskega komiteja morajo neizogibno po razvoju dogodkov pomagati delavskim masam na njihovi poti k boljševiški revoluciji. Angleški menjševiki se po izvajanjih kompetentnih osebnosti, že čutiljo zmožni, da lahko stopijo na mesto kapitalistične vlade. To je vsekakor neprecenljivo dejstvo v razvoju angleškega delavskega gibanja. Ti novi uspehi angleškega delavstva vplivajo jako na razvoj svetovne revolucije, predvsem pa na francosko delavsko gibanje.

Sodrug!
Prispevajte za volilni sklad.

Drugi kongres Kom.
Internacionale.

Izredno važno je, da bodo kapitalistične vlade, ki bodo napadene na vseh notranjih frontah od internacionalnega proletarijata, tudi od zunaj napadene od vseobče revolucionarne vstaje prebivalstva v kolonijah in napol kolonijah. V tem tiči veliki pomen kolonijalnega vprašanja za tretjo internacionalo. Komunistična stranka Bolgarije je naziranja, da mora komisija potrditi teze sodruga Lenina.

Neodvisna socialistična stranka
in Internacionala.

Seja 29. julija.

V seji 29. julija se pretresajo pogoji vstopa v tretjo internacionalo. Referira sodrug Zinovjev. Govori o resni nevarnosti, ki preti komunistični internacionali in svetovni revoluciji, če vstopijo stranke centra. Po prvem kongresu je bila tretja internacionala zasmehovana, reklo se je, vsi njeni člani bi lahko sedeli za eno mizo; stare žolti internacionalni zveste stranke niso izrazile niti najmanjše želje, da je za-

puste. Od takrat se je mnogo spremenilo. Pod pritiskom delavnih množic so bili stari zagrizeni zastopniki ideologije z internacionalne prisiljeni pretrgati — vsaj oficijelno — vsako vez z njo in potrkati na vrata komunistične internacionalne. Sodrug Zinovjev povdarja, da 3. internacionala ni nobeno propagandno društvo, temveč internacionalna bojna organizacija proletarijata. Paul Luis se moti, ako pravi, da so prva in druga internacionala skrahirale iz istih izrokov. Prva internacionala je junaško padla istočasno s pariško komuno. Druga internacionala pa je sramotno odstopila, ker ni hotela boja. Tretja internacionala bo nadaljevala tradicije prve, postati mora vodilna bojna organizacija z jasnimi cilji in nalogami. Često si predstavljajo tretjo internacionalo kot organizacijo, ki ima pomen le za vzhod. Tu pa ne gre za razliko med vzhodom in zapadom, temveč za razliko med komunizmom in oportunistom. Ogrski nauk se ne sme pozabiti. V odločilnem trenutku so ogrski oportunisti izdali proletarijat z ravno tako veliko lahkoto, kakor so prej pristopili na stran komunistov.

Premirje med Rusko in Poljsko
podpisano.

Pariz, 7. oktobra. Zastopniki sovjetske Rusije in poljske vlade so podpisali dne 5. t. m. v Rigi premirje. Po tem dogovoru se morajo sovražnosti med obema državama končati najkasneje jutri.

Pariz, 7. oktobra. (Izvirno). Rusija je pripravljena, preobraziti del svoje armade v delavske oddelke, ako Poljska razoroži del svojih čet.

Poljska — antantina kolonija.

Angleški delavski list »Daily Herald« je te dni objavil tajno noto, ki jo je izročil angleški poslanik varšavski vladi. V tej noti je med drugim povedano, da mora vzdrževati armado 22 divizij. Antanta obljublja municijo, živila in častnike. Poljski poveljnik sme imeti samo vojaške funkcije in se mora ravnati po nasvetih antante. Nota je bila izročena v času, ko je bila Varšava najbolj ogrožena. Iz te note je tudi razvidno, da je bila mirovna politika Lloyd Georgea le pesek v oči angl. delavcem.

Vojna politika Francije.

(Moskva 1. oktobra.) Po zanesljivih poročilih je francosko sredozemsko brodogojstvo dobilo povelje, da naj bo pripravljeno za vožnjo v Črno morje. Povelje stoji baje v zvezi z velikim francoskim napadalnim načrtom, katerega bližnja naloga je osvojitve Odese in južne Ukrajine.

Socialna demokracija v službi nemških
nacionalcev.

Borovlje, 7. oktobra. Delavci v Vetrinju in v boroveljskih delavnicah so proglasili štrajk in je delo splošno ustavljeno. Večinoma so socialni demokrati in bodo sedaj v službi Heimatsdiensta agitirali.

Sodrug Zinovjev citira Grimsonov članek, v katerem dokazuje nujnost, da izstopijo socialistične stranke iz druge in pristopijo v tretjo internacionalo; tretja internacionala bi tedaj po svojem nazoru morala ustanoviti internacionalno informativno službo in organizirati parlamentarno delo z različnimi projekti. Dalje citira Zinovjev italijanskega oportunističnega Modiglianija, ki je ravno tako pripravljen pristopiti k tretji internacionali, ker bi to naložilo dolžnost, da bi vsaka dva tedna pisal karto v Moskvo. Drugi italijanski oportunist je izjavil, da ostane v stranki, da bi tu deloval za svoje cilje.

Zinovjev preide nato k podrobni analizi političnih strank, kako so sestavljene in ki ne pripadajo še k tretji internacionali, toda hočejo iztopiti k njej. Francosko stranko karakterizira kot socialpacifistično. V »Humanité« sedita složno levica in desnica, danes piše Prossard, jutri njegov »prijatelj« Renaudel. Nato preide Zinovjev h kritiki neodvisne stranke Nemčije. Ugotavlja, da so množice N. S. S. N. veliko radikalnejše kot pa njeni voditelji. V njihovem odgovoru na izvr-

Volilni boj.

Jugoslovanski proletarijat stopa prvič skupno v volilno borbo, četudi se zaveda, da mu konstituenta ne prinese rešitve. Važnost volilne borbe komunistične stranke leži v tem, da mobiliziramo ves razredno zaveden proletarijat Jugoslavije na fronti enotne in centralizirane armade po celi državi, da jo postavimo v boj proti združeni buržoaziji in vsem malomeščanskim elementom. Razredno zaveden proletarijat stopa v boj pod rdečim praporjem revolucionarne internacionale v Moskvi.

Konstituenta, ki ima postaviti jugoslovanski državi ustavne zakone, zakone o pravicah in dolžnostih državljanov in o notranji organizaciji države, je meščanska naprava, vsled česar se bo vse urejevalo v smislu meščanskih interesov, interesov izkoriščevalcev. Če se bo kaj uredilo v interesu izkoriščanega razreda, se bo to zgodilo le pod pritiskom proletarske armade v državi. Zato moramo izrabiti volilni boj, da zanesemo razredno zavest in ideje komunizma med najširše plasti delavnega ljudstva, zlasti tudi med proletarijat na deželi, ki je danes še najbolj nezaveden in vsled tega najmočnejša opora reakcije in gospodujočega razreda. Vsled tega je dolžnost vsakega organiziranega člana naše stranke, da se postavi v bojno vrsto in dela, agitira, širi ideje komunizma, vzbuja razredno zavest. Volilni boj mora pomnožiti naše vrste, komunistična ideja mora v teh tednih prodreti do zadnje kočice v planinah. Čim večja bo naša armada, tem prej bo možen odločilni boj z buržoazijo, tem bližji bomo končni osvoboditvi delavnega ljudstva pri nas in na celem svetu. Pridobitev vsakega posameznika pomeni ko-

ševalni odbor izjavlja N. S. S. N., da v njihovi stranki ni različnih mnenj med voditelji in množicami in zahteva lojalnost napram voditeljem. »Da bi gojili lojalnost napram Kautskiju, Hilferdingu in Ströblu, pravi Zinovjev, to bi bila sabotaža boja in izdaja komunistične stvari.« Dalje kritizira sodrug Zinovjev stališče neodvisnih napram versajskemu miru in vprašanju terorja. Strankin predstojnik stoji na stališču Kautskega in mi smo priča prizora, kako mrtvi Kautsky prekucuje zdravega in živega Däuminga.

Tudi stranke, ki so se že pridružile tretji internacionali, moramo gledati s kritičnim očesom. Italijanska stranka trpi n. pr. v svojih vrstah še vedno Turattija, Modiglianija i. t. d., ki opravljajo reformistično politiko, ki jo moramo v tem trenutku smatrati za kontrarevolucionarno. Sodrug Levice se premalo odločno bori proti tem elementom, dovoljujejo jim, da za njihov vpliv izrabljajo zaupanje množic v tretjo internacionalo.

Dalje govori sodrug Zinovjev o levih strankah Švedske, Norveške, Danske in Jugoslavije, ki trpe poleg

rak bliže zmagi. Množice komunističnih volilcev, ki bodo stopile na volilni dan na plan, bodo glasen klic meščanstvu. Čim večje bodo te množice, tem silnejši bo pritisk v konstituenti. Vendar moramo biti pripravljeni na vse. Jugoslovanska buržoazija je brezobzirna in barbarska. S svojo diktaturo, slonečo na bajoneti nezavednih proletarskih mas na deželi, bo delala vse možne ovire Komunistični stranki. Zato moramo biti pripravljeni na boj.

Od obstoja Jugoslavije sem že zbira meščanstvo po svojih bankah ogromne fonde za volilni boj. Na račun širokih ljudskih mas so delali kupčije in stomiljonske dobičke, ki so tekli v posebne fonde. Z njimi so že mesece vse pripravljali na volilni boj. Pokupili so tiskarne, skladišča so napolnili s papirjem, organizirali so svoje bogato plačane agente, pripravili so dvorane, organizirali urade. In ko pride da volitve bo pričelo vse delovati kot ura. Preplavili bodo deželo z morjem letakov in časopisov, ki bodo farbali ljudstvo,

Kedaj in pod katerimi pogoji se smejo ustanavljati delavski sovjeti.

Navodila, ki jih je sprejela komunistična Internacionala na drugem kongresu.

I.

1. Delavski sovjeti so nastali najprej v Rusiji leta 1905., za časa, ko se je revolucionarno gibanje ruskih delavcev zelo povečalo. Petrogradski sovjet je napravil že l. 1905. prve instinktivne korake na poti za osvojitve oblasti. Petrogradski sovjet je bil tisti čas le v toliko močan, v kolikor je imel izgledov, da si osvoji politično oblast. Kakorhitro se je okrepila carska protirevolucija in je delavsko gibanje pričelo padati, je prenehal sovjet po svojem kratkem obstanku.

2. Ko je v letu 1916. v začetku nove široke revolucionarne vstaje v Rusiji nastala ideja takojšnjega organiziranja delavskih sovjetov, je svarila boljševiška stranka delavce, da ne ustanavljajo takoj sovjetov in jih opozarjala na to, da se bo pričelo z ustanavljanjem delavskih sovjetov le v tem trenutku, če se je revolucija že pričela in če bo neposredni boj za oblast na dnevnem redu.

3. V začetku revolucije l. 1917. so se spremenili sovjeti delavskih poslancev v Rusiji takoj v sovjete delavcev in vojaških odposlancev in so potegnili v ob-

last na meščanstvo in protirevolucionarne socijaldemokrate, so začeli sovjeti kmalu propadati in so končno popolnoma propadli.

V dnevih ponesrečenega protirevolucionarnega puča Kapp - Lüttwiza so sovjeti v Nemčiji zopet vstali za nekaj dni, kakorhitro pa je boj končal z zmago meščanstva in socijalizdajalcev. so ti sovjeti, ki so pričeli dvigati svojo glavo, zaspali.

II.

5. Navedena dejstva pokazujejo, da so za ustanovitev sovjetov potrebni posebni predpogoji. Delavske sovjete organizirati in jih spremeniti v sovjete delavskih in vojaških odposlancev smemo, če so pri roki sledeči trije pogoji:

a) pogoj revolucionarne vstaje množic med najširšimi krogi delavcev in delavk, vojakov in dninarjev sploh;

b) pogoj poostitve gospodarske in politične krize v takem merilu, da se pričinja oblast izmikati rokam prejšnje vlade;

c) če je v vrstah važnih plasti delavcev in pred vsem v vrstah komunistične stranke dozorela resna pripravljenost, da se prične odločen in sistematičen boj po načrtu za oblast.

6. Če manjkajo ti pogoji in morajo komunisti idejo sovjetov sistematično in vztrajno propagirati in jih priljubljevati množicam, dokazovati najširšim plastem prebivalstva, da so sovjeti edina priprava državna oblika za prehod h komunizmu. Toda neposredno organiziranje sovjetov je nemogoče, če ni zgoraj navedenih pogojev.

7. Poskus socijalizdajalcev v Nemčiji, da vrinejo sovjete v splošni meščansko - demokratični ustavni sistem, je

Po njihovih delih jih boste spoznali.

»Socijalna demokracija« umira in v smrtnem boju bruha strup in seje sovraštvo med proletarijat ter na ta način proža zadnjo uslugo jugoslovanski buržoaziji in mednarodnemu kapitalu. Ni moj namen posluževati se tistih podlih, umazanih sredstev, s katerimi operirajo danes »soc. dem.« v »Napreju« in po svojih plačancih na shodih in drugod. Delavstvo se je v dolgih letih klanja in gladovanja naučilo misliti, presojsati in se ne da več zapeljati s sladkimi besedami in frazastimi šlagerji. Besedičenja je proletarijat sit, zahteva danes dejanj

stvarno pravzaprav izdaja delavske stvari in zapeljevanje delavcev. Kajti pravi sovjeti so le kot oblika državne organizacije množic, ki nadomešča meščansko demokracijo, ki razbije meščansko demokracijo in jo nadomesti z delavsko diktaturo.

8. Propaganda desnih voditeljev nezavisnjakov (Hilferding, Kautsky itd.), ki imajo namero dokazati združljivost »sovjetskega sistema« z meščanskim parlamentom, pomeni ali popolno nerazumevanje razvojnih zakonov proletarske revolucije, ali zavedno zapeljevanje delavskega razreda. Sovjeti pomenijo diktaturo proletarijata, parlament pomeni diktaturo meščanstva. Nemogoče je združiti diktaturo delavcev z diktaturo meščanstva in jih med seboj pomiriti.

9. Poskusi posameznih komunističnih skupin v Franciji, Italiji, Ameriki in Angliji, ustanoviti sovjete, ki ne obsegajo širokih delavnih množic in radi tega ne morejo pričeti z neposrednim bojem za oblast, škodujejo le resničnemu preddelu za sovjetsko revolucijo. Take vrste umetni, prigodni »sovjeti« se spremene v najboljšem slučaju v društva za propagando v prid sovjetske oblasti, v najslabšem slučaju pa morejo taki nepovoljni »sovjeti« le idejo sovjetske oblasti v širokih ljudskih plasteh kompromitirati.

10. Sovjeti so nemogoči brez revolucije. Sovjeti brez proletarske revolucije se morajo spremeniti v sovjetsko parodijo. Resnični sovjeti množic so le kot historično dana oblika proletarske diktature. Vsi odkritosrčni in resni pristasi sovjetske oblasti morajo previdno ravnati z idejo sovjetov in jo neprenehoma propagirati med množico in morajo pričeti z neposrednim uresničenjem le, če so dani zgoraj navedeni pogoji

levih komunističnih kril tudi oportunistične elemente v svojih strankah.

Končno izjavlja Zinovjev, da predlaga komisija, ki se je bavila s temi vprašanji, kongresu, da ne sprejmejo sedaj neodvisne socijal-demokratične stranke Nemčije in francosko socijalistično stranko, temveč prepusti rešitev tega vprašanja izvrševalnemu odboru, ki bi mu kongres dal jasne direktive glede pogojev vzprejetja v komunistično internacionalo. Kongres bo postavil jasen program, vsak delavec ga bo poznal. »Naj delajo voditelji karkoli hočejo«, konča Zinovjev svoj govor, množice so z nami, te bodo prišle k nam preko svojih voditeljev. Ura buržoazije je odbila.

Kot prvi diskusijski govornik govori Cachin (Francija). V svojem in v Frossandovim imenu izjavlja, da sprejemajo pogoje za vzprejem, ki jih je postavil kongres. Cachin izraža upanje, da bo tudi francoska socijalistična stranka sprejela te sklepe in da se jim bo tudi Longuet pridružil.

Nato govore Guillbeaux (Francija), Herzog (Švica), Bordija (Italija), ki se vsi izjavljajo proti vzprejetju reformisti-

čnih elementov in za ustanovitev komunističnih strank v vsaki deželi.

Sodrug Radek ostro kritizira stališče nemških neodvisnih. Na večerni seji dobi slednjič besedo sodrug Milkič, ki zavrača Zinovjeve očitke napram jugoslovanski stranki. Stranka je sedaj čisto komunistična, oportunistični elementi so zelo redko nasejani, njeno zakonito in nezakonito delovanje je dosledno komunistično in revolucionarno.

Drugi govornik sodrug Bombacci (Italija) govori ravno tako proti izprejetju nekomunističnih strank v tretjo internacionalo. Kar se tiče italjanske socijalistične stranke, je 70 procentov njenih voditeljev reformistov. Nujno je, da stranke dobro pregledajo svoje članstvo tako kakor se to godi že v komunistični stranki Rusije.

Sodr. Polano, Meyer in Wyjukop se zelo kategorično izjavljajo proti izprejetju N. N. S. N. v tretjo internacionalo.

Sodrug Lozovski ravnotako svori pred vzprejetjem strank centra. Podrobno pripoveduje, kakšno vlogo so igrali v Rusiji med in po oktoberski

revoluciji menjševiki. Podobno vlogo bodo pač igrale stranke centra vseh dežel, kakor hitro pride do komunistične revolucije.

Nato govore nemški neodvisni Crispian in Dittmann.

Crispian poskuša ovreči vse očitke referenta in onih, ki so diskutirali proti N. S. S. N. Stranka je pač naredila mnogo napak, vendar ni zaupanje množic v voditelje omajano. Stranko sestavljajo proletarski in ne malomeščanski elementi kakor S. S. N. Razkol v stranki je pač nujen, ker se v njej nahajajo elementi, ki bi ne smeli več pripadati k njej, vendar bi se moral ta razkol zgoditi z največjo opreznostjo. Ne smemo pozabiti, da je nemški proletarijat že sedaj razdeljen na več taborov.

Končno izraža sodr. Crispian svoje prepričanje, da se bo kongres postavil na stališče, da se sklenejo vsi častni, revolucionarno navdani elementi, drugače bi revolucija v Nemčiji stala pred novimi in resnimi težkočami. »Kakoršen bo tudi vaš sklep«, pravi sodrug Crispian, »šli bomo s tega kongresa z občutkom, da smo vsi sodrugi, pa naj si bomo kakoršnihkoli že naziranj. Mi-

in s tega stališča sodi in obsoja socijalne demokrate. Vkljub temu, da nas socijalni demokratje slikajo v najgroznejših barvah in da se predstavljajo kot edino zveličavna stranka, jih proletarijat kompaktno zapušča in se pridružuje nam komunistom. »Če boste komunisti, boste zgubili službe, rizirate življenje, ostanite pri nas, mi smo za evolucijo — za miren razvoj«, tako pišejo in govorijo. Ali brezuspešno, ker ne poznajo mišljenja mas. Res je, da masa našega proletarijata ne pozna detajlov znanstvenega socijalizma in da se ni na podlag

ljoni nemških delavcev, ki pripadajo vi našo stranko, morajo imeti pravico do internacionalnega delovanja in do internacionalne skupnosti. Če nas kongres ne bo sprejel v tretjo internacionalo, bomo primorani ustanoviti lastno internacionalno organizacijo.«

Sodrug Dittmann govori zelo podrobno o odnošajih Nemčije do sovjetske Rusije v začetku revolucije. Takrat so bili desni socijalisti določevali politiko. Sodruga Radeka so zaprli, ker so se desni socijalisti bali preloma v pogajanjih z antanto. Zadnji čas so vpriporili neodvisni tri velike demonstracije z geslom: »Roke proč od sovjetske Rusije.«

Sodrug Dittmann zatrjuje, da so neodvisni vedno gojili za ruske delavce in rusko revolucijo le čuvstva solidarnosti. Nekateri člani stranke so se mogoče kompromitirali, toda zato je njihovo razpoloženje in njihova splošna politična črta vendar revolucionarna. Sedaj, ko postaja boj proti meščanstvu in desnim socijalistom vedno ostrejši, je nujno, da koraka proletarijat združen v strnjelih vrstah in internacionalno med seboj zvezan. (Dalje.)

umstvenega razvoja odločila za komunizem. Toda izkušnje zadnjih let so maso proletarijata privedle do spoznanja, da Kristanov koruzni socijalizem ne vsebuje pogojev zmage delavskega razreda in empirično se je odločila za komunizem. Težki grehi odgovornih Kristanovcev, bridke izkušnje petmesečne dem.-socijalistične vlade in podle laži in

obrekovanja njihova goni slovenski proletarijat v komunistične vrste. In da sumničijo socijalni demokratje slovenski proletarijat, da prodaja svoje prepričanje, kaže zopet, kako malo poznajo našo maso in kako so zgubili vsak čut poštenosti in morale in kako, kot pravi narodni pregovor, »po sebi vatle merijo.« Hlebec A.

Kako je vojna opustošila vasi.

Državna statistika nam ne more podati statističnih podatkov, kako je vojna vplivala na poljedelstvo pri nas. Brez dvoma je tudi tukaj vojna zarezala svojo globoko brazdo, kakor po vseh poljih našega ekonomskega in političnega življenja. Mi nimamo podatkov, vsaj točnih ne: o izgubi delavne moči v vaseh, nobenih o uničenju živine in poljedelskih priprav. To so trije glavni elementi, od katerih je odvisno naše poljedelstvo.

Podatki, ki smo jih uvrstili v oddelek o invalidih — edini uradni podatki, ki smo jih mogli dobiti — pričajo o strahovitem zmanjšanju delavnih moči. Samo v Srbiji in Črni gori je 67.000 invalidov in 208.000 padlih vojakov. Tej zadnji številki bi mogli pridati 200.000 delavnih rok, ki smo jih izgubili zaradi internacij, okupacije in raznih epidemičnih boleznih za časa vojne. Največji del teh žrtev pade na vasi. Na podlagi tega bi lahko rekli, da je poljedelstvo za časa vojne izgubilo okroglo 500.000 delavnih moči. Številka je strašna za zemljo, v kateri tehnične sile v poljedelstvu niso tako razvite, da bi nadomestile vsaj nekoliko izgube na prebivalstvu.

Iz uradnih podatkov, ki jih ima Kamora o vojnih žrtvah v vasi Seča-Reka, okraj crnogorski, uzički okrog se razvidijo nenadomestljive izgube za poljedelstvo. Po uradni statistiki pred vojno je bilo v tej občini 3465 prebivalcev; na spomlad 1919. leta vsega 2491. Tretjina prebivalstva je bila žrtev vojne. Če to razmerje prenesemo na celo zemljo, tedaj bi mogli približno oceniti izgube na prebivalstvu.

Na dan mobilizacije 1914. leta je bilo iz te občine vzeto: 40 konj, 66 volov, 33 vozov, 12 jahalnih in 28 tovornih priprav. V celi občini je sedaj 32 konj, 2 meza, 8 oslov, 987 rogate živine, 249 koz in 557 svinj. Po statistiki iz leta 1912. je prišlo na sto prebivalcev povprečno 6,1 konjev, 32,2 goved, 22,5 svinj, 130,8 svinj, 1. 1919. je prišlo v Seči-Reki na sto prebivalcev 67,5 ovc, 36 rogate živine, 22,3 svinj, 1,2 konj. Število ovc se je zmanjšalo v 1919. letu po uradnih podatkih na 50 odstotkov. Brez dvoma vpliva to tako veliko zmanjšanje konj in ovc na poljedelstvo.

Iz poročila te občine se vidi tudi, da je manj zemljišča zasejanega in da

se mora zaradi tega uvažati 20 vagonov pšenice in koruze. Za obnovo poljedelstva, pravi poročilo, mora občina upepljati v tem trenutku: 100 plugov, 20 poljskih plugov, 500 kos, 500 srpov, 200 lopat, 1000 motik, 300 sekir, 6 zočnih in vprežnih mlatilnic, 500 kg jekla, 1000 kg železnih drogov, 1000 kg žebeljev.

Po približni cenitvi enquete, katere rezultati so bili prebrani v parlamentu, je samo Srbija pretrpela pod okupacijo naslednje izgube v živini: 1.320.000 glav goveda, 255.000 konj in nekaj milijonov drobnice za prehrano.

Ta strašni primanjkljaj za obnovo poljedelstva je moral močno vplivati nanj in na celo življenje. Državna statistika nam ni mogla pokazati podatkov o količini poljedelskih proizvodov za 1919. leto. Ti bi gotovo pokazali, da je leto 1919. precej slabše kakor 1912. Ta pojav se opaža tudi letos. Primanjkljaj delavnih moči, primanjkljaj poljedelskega orodja in tovarne živine mora vplivati na poljedeljsko stanje v deželi.

Težki položaj našega poljedelstva se lahko vidi v silni proletarizaciji kmečkega stanu, ki hodi v mesta kot najemnik, ker je izgubil svojo ekonomsko podlago v vasi. Zaradi tega so delavske organizacije šestkrat močnejše leta 1920. kakor leta 1913.

Da bi se kolikor toliko pomagalo našemu poljedelstvu je Kamora naročila v Parizu poljedelskih strojev in orodja. Žalibog tudi v tem pogledu še do danes ni mnogo napravljene.

Nerazrešeno agrarno vprašanje je ravno tako kamen spodtike našega poljedelstva. Na anketi o agrarnem vprašanju je Kamora podala svoje mišljenje; odstranitev vseh feudalnih ostankov na ta način, da se bo zemlja odstopila brez odškodnine s potrebnim inventarom onim, ki jo nimajo. To se še do danes ni storilo. Agrarno vprašanje je ostalo nerazrešeno. Zemlja je povečini ostala v rokah veleposestnikov in begov, manj pa jo je dane v v najem. Toda brez inventarja, brez živine, brez kredita, revni kmetje ne morejo te najete zemlje obdelovati kakor treba in od nje dobiti dovolj žetve. Pomoč in podpora, ki jo dajejo poljedeljske zadruge, je premajhna, da bi mogla popraviti položaj poljedelstva in poljedeljev.

kratov«. Po referatu sodr. Klemenčiča je bila englasno sprejeta resolucija, ki obsoja zločinsko rovarjenje »socijal« demokratov, ki prihajajo vselej med delavske vrste zato, da bi razbili enotno fronto proletarijata in na ta način onemogočili razredni boj zavednega delavstva. Tri tisoč zavednih trboveljskih rudarjev poziva ves proletarijat Štajerske, da izvojuje kot ena, enotna proletarska armija, volili boj 28. novembra pod rudečo zastavo Komunistične Stranke Jugoslavije, v kateri je združen ves zavedni proletarijat Jugoslavije.

Demokratični Kristanov shod v Celju. Prejeli smo sledeče pismo od celjskega sodruga. Ker mi ni mogoče na drug način javno zavrniti trditve

Etbina Kristana o Karlu Marksu, prosim da po možnosti objavite sledeče vrste. Vsled pomanjkanja literature, moja biblioteka mi žal ni na razpolago pri roki se ne moram spuščati v obširno in boljše debato kakor bi to želel.

Na shodu soc. dem. stranke v Hotelu »Union« v Celju se je oglasil k besedi tudi komunist Bartulovič, kateremu pa pod uplivom teatralnega nastopa E. Kristana stoječa množica poslušalcev ni pustila končati započete govora. V odgovoru Bartuloviču mu je Kristan predbacival, da je krivo citiral Marxa, češ da je Marx samo enkrat rabil izraz diktatura proletarijata in stem označil socijalistične večine nad buržujsko manjšino, do katere se je pospela potom razvoja, ter da je bil Marx protivnik revolucije. To nečuvno zavijanje Marxa nam kaže očito, kako daleč je »marxist« Kristan zabodel v oportunistem. V literarnih delih Marxa in Engelsa začetne in pa zrele dobe znanstvenega marksizma najdemo nebroj dokazov, da sta oba Marx in Engels energično stala na stališču proletarske revolucije in diktature proletarijata. Evo samo par primerov: Že na koncu komunističnega manifesta toraj v prvem literarnem delu zrelega marxizma pišeta Marx in Engels: »Komunisti odkrito izjavljajo, da se njihovi cilji morejo doseči le po nasilnem prevratu vsega doseđanega družabnega reda. Naj trepečejo vladajoče stranke pred komunistično revolucijo...«

V »Der Achtzehnte Brumaire des Louis Bonaparte« piše Marx: »vse prejšnje revolucije pred komuno l. 1870 so državni ustroj izpolnile, prihodnja komuna ga mora zdrobiti...« »naloga proletarijata je koncentracija vseh uničujočih sil...« »...proletarijat se mora z revolucijo uveljaviti kot vladajoči razred...«

V zadnjem odstavku iste knjige piše Marx: »proletarijat ne more enostavno prevzeti birokratično militarističnega ustroja v svoje roke, temveč ga mora popreje uničiti. To je tudi predpogoj vsake resnično narodne revolucije. Na to mesto se sklicuje Marx sam v pismu z dne 12. IV. 1871. naslovljenem Kugelmannu, v katerem razpravlja o nalogah komune. Te besede so v kratkem glavni Marxov nauk o nalogah proletarijata v revoluciji. »Uničenje državnega ustroja« je edina točka, v kateri se Marx in Engels ujemata z Proudhonom in Bakuninom, s katerima sta vodila dve leti ostro polemiko. V polemiki proti autonomično navdahnjenim Proudhonistom sta Marx in Engels jako energično zastopala revolucijo in diktaturo proletarijata ter celo grajala pariško komuno, da je premalo posluževala avtoriteta oborožene sile. O diktaturi piše Marx čisto jasno tudi v pismu, ki ga je poslal Brackeju 5. V. 1875 in v katerem kritizira Gothaški program. »Med kapitalistično in komunistično družbo leži doba revolucionarne preobrata prve v drugo. Tej dobi odgovarja politična prehodna doba, v kateri država ne more biti ničesar drugega, nego revolucionarna diktatura proletarijata.«

Takih mest, ki absolutno izključujejo vsak dvom, bi našel lahko E. Kristan nebroj. Ker si ne moremo misliti, da »prvoboritelj socijalistične ideje Marxa ne bi poznal, gre pač za demagoško oportunistično falsifikacijo Marxa in njegovega nauka, katero je E. Kristan z teatralno gesto prezentiral svojim slušalcem.

Iz Trbovelj. »Delavec« štev. 39 z dne 25. sept. t. l. se zaganja ob odbor II. rudarske skupine očitajoč mu uspehe, ki jih je dosegel v času svojega poslo-

vanja za delavstvo. Vprašamo revčeka, dopisnika članka, ako morda preujno potrebuje »prisilni jopič« kajti nedvomno človek zdrave pameti take otročarije ali nesramnosti nemore napisati, tem manj pa objaviti v svojem strokovnem glasilu. Člankarju in vsem je pač znano, da so se volitve II. rud. skupine vršile dne 28. VIII. t. l. Predno so bile od rudarske oblasti potrjene, je trajalo precej časa. Bivši načelnik se je protivil sklicanju tozadevne seje, tako da še do danes novoizvoljeni odbor ni dobil nikakih funkcij. Grešniki Čobalovega kova in premagan soc. patrijotizem, vojujoč danes zadnjo ofenzivo, pa vpije v svojem objokovanju vrednem »Delavcu« in »Napreju« o prvem uspehu komunistov. Če se pomisli na to, da so se prispevki bolniške blagajne zvišali in druge dobrote, ki jih je zadnji čas bilo deležno delavstvo bodo menda g. »unteroficirji« ako so sploh še ljudje priznali, da so kozla, katerega hočejo naložiti komunistom »ustrelili sami«, zato ker imajo prakso v zastopanju buržoazije. P. M.

Mednarodni politični pregled.

Tretja internacionala delavcem Anglije in Francije!

(Stockholm 30. IX.) Iz Moskve se poroča: Z združenim prizadevanjem angleške in francoske buržoazije je pomagala Ententa poljskim kapitalistom in veleposestnikom na vpostavitvi pol milijonske bele armade, katero so spomladi 1920. vrgli v boj proti sovjetski Rusiji. Poljska buržoazija dobiva iz Francije in Anglije vse: denar, municijo, živež, oficire itd. Isto politiko je Ententa pokazala tudi napram Wranglu.

Ko so prišle poljske armade v težaven položaj, je bila Anglija takoj pripravljena in je grozila da v slučaju daljnega pohoda takoj prekine rusko-angleška mirovna pogajanja v Londonu.

Reakcionarna Francija dela še odkritosrčneje, zvezala je svojo usodo z ono buržoaske Poljske in stoji vsled priznanja Wrangla svojem lastnem delavnem ljudstvu nasproti.

Armadi bele Poljske se je pri aktivni podpori angleškega in francoskega kapitala posrečilo, da je prešla v protiofenzivo proti rudeči armadi. Millerand pošilja Pilsudskemu pozdravne brzojave. Angleška vlada pomaga pod različnim krinkam poljskim tolpam.

Komunistična Internacionala ugotavlja z velikim veseljem, da se v tem težkem trenutku ruske revolucije začenja v Angliji veliko delavsko gibanje, ki nosi jasno izražen revolucionarni značaj. V Angliji se je ustanovil akcijski komite, ki ima sprovesti to mogočno gibanje delavskih mas.

V Franciji se delavci šele sedaj začenjajo gibati, ampak tudi tu sklepajo delavske organizacije, ena za drugo, da odgovorijo z generalno stavko, ako bi se francoska buržoazija predrznila nadaljevati vojno z delavsko in kmečko Rusijo. Delavci Anglije in Francije, vi imate resnično v Vaših rokah usodo Evrope, usodo proletarske revolucije. Bodite previdni, verujte samo sebi, zasledujte vsak korak novorojenih prištejev revolucionarne borbe, stvarajte komunistične organizacije, ne zmanjšujte vaš pritisk na buržoazijo, pomislite na to, da se z njihovimi zborovanji in protestnimi resolucijami ne da doseči resnih uspehov. Generalna stavka je — ne zadnja — beseda v tem boju.

Vpostavitve diktature proletarijata, organizacija sovjetov, to je tisto resnično sredstvo, s pomočjo katerega lahko proletarijat prednjači v Evropi in na celem svetu.

Iz komunistične Slovenije.

Sjajna manifestacija proletarske sloge med rudarji.

Trbolje. Socijalpatrijotje, trije po številu, so sklicali 5. oktobra javen shod, kjer so hoteli igrati cirkus demagogije. Okolo tri tisoč rudarjev se je zbralo in enoglasno in enodušno zavrnilo poskus te socijalpatrijotične trojice. Po širokoustnih demagoških frazah Krofelna, je povzel besedo predsednik kraj. pol. Komunistične Stranke sodr. Koren in na kratko pokazal demagoštvo patrijotov. Bil je na to enodušno izvoljen za predsednika shoda. Sodruga Makuc je v ognjevitih besedah karakteriziral bankrotno politiko »socijaldemo-

Združitev nemške nezavisne stranke s komunistično. Berlin 29. (izvirno). Voditelji levega krila nemške nezavisne socialdemokratske stranke Däumig, Hoffmann in Stöcker, člani strankinega načelstva, so se obrnili s proglasi na nezavisne socialdemokrate, v katerih pozivajo člane stranke, da se priključijo III. internacionali in da se ne pokorijo več vodstvu desnega krila. Pokrajinske organizacije podpirajo voditelje levega krila gmotno in moralno in zahtevajo priključitev III. internacionali in ujedinjenje s komunistično stranko Nemčije. Po metodi vseh socialpatrijotov in centrumašev Crispian in komp. tarnajo o razkolu, ki so ga s svojim držanjem izazvali. Ogromni del nemške nezavisne stranke se priključuje komunistični stranki. Desnostoječi elementi se bodo najbrže s Crispianom in Hilferdingom priključili večinski socialpatrijotični stranki šajdemanovcem. Centrumaška politika se je obankrotirala torej tudi v Nemčiji. (Ker so naši socialpatrijote vedno za deset let zaostali za razvojem, šele sedaj študirajo, kako bi spravili vse socialpatrijote v Jugoslaviji pod krinko nezavisne socialdemokracije v en tabor. Op. ur.)

Nemška nezavisna socialdemokratska stranka in tretja internacionala. Za priključitev k tretji internacionali so se izjavili: okrožno zborovanje v Gross-Dresdenu, glavni zbor v Würzburgu, članski zbor v Wolfenbütteln, krajevna skupina v Schneidemühl, distriktni zbor Oberbarnim in članski zbor v Röntentalu in 3. berlinski okraj. Okrajna konferenca Schleswig-Holsteina v Kielu je izdelala resolucijo, v kateri se izvaja, da se osnovni principi Moskvske internacionale zlagajo že od nekdanj z osnovnimi principi nemške nezavisne. »Priključitev k Moskvi ne pomeni torej nobene spremembe smeri. Strankin svet v Halle se poziva, da v tem smislu sklepa. Obenem pa se pričakuje, da se bo manjšina podala zaključkom večine, da se zabrani razkol v stranki.«

Stuttgart, 5. okt. Na zborovanju neodvisne socialno demokratične stranke Württembergške je prišlo do razkola. Po živahni debati so sprejeli predlog glede pristopa k moskovski internacionali. Nato je 70 delegatov zapustilo dvorano.

Rim, 2. X. Vodstvo socialistične Stranke Italije je na svoji seji v Milanu sprejelo 21 pogojev drugega kongresa Komunistične Internacionale. 29. decembra do 2. januarja se bo vršil kongres italijanske socialistične stranke, na katerem bo načelstvo stranke predložilo odobritev pogojev za sprejem v Komunistično Internacionalo. Sodr. Serrati ostane še nadalje urednik »Avanti-ja«.

Italijanski kmetje zasedajo veleposestva.

Berlin, 4. okt. »Hollands Nieuws Bureau« javlja iz Rima: Iz Palerma poročajo, da so kmetje zasedli neko veleposestvo. Več veleposestev na Siciliji se nahajajo v rokah delavcev in kmetov.

Novi nemiri v Italiji.

Lugano 4. okt. V provinciji Padua je izbruhnila splošna stavka poljedelskih delavcev. V provinciji Trapani so, kakor poroča »Avanti«, zasedli poljedelski delavci vsa posestva nad 3000 hektarjev. V provinciji Tronto se je vsled usmrtilive delavca proglasila splošna stavka, kateri se je pridružilo tudi železniško osebje. Vlaki med Rimom in Genovo vozijo preko Florence. Ravnateljstvo družbe za izdelovanje avtomobilov »Fiat« v Turinu, v kateri dela nad 20 tisoč delavcev, se pogaja s svojimi de-

lavci glede preosnove družbe v delavsko zadrugo, ker je njen generalni ravnatelj izjavil, da je nadaljni obstoj družbe na kapitalistični podlagi v sedanjih časih v Italiji nemogoč.

Nemiri na Irskem.

London 4. oktobra. Ponoči na 3. t. m. je bila policija v Corcu zopet napadena, pri čemer je bil 1 policijski uradnik ubit in 4 ranjena. Podobna poročila prihajajo iz Dublina. V grofiji Cork so ustavili vlak z vojaškim materijalom in ga oplenili.

Kriza v Angleški industriji.

London, 5. okt. Kriza v angleški trgovini in industriji postaja vedno bolj očitna. Ena največjih tvornic v Sheffieldu je včeraj odpustila več tisoč delavcev, ker ji manjkajo naročila. Menijo, da se bo v kratkem zaprlo več tvornic.

Delavski nemiri v Indiji.

London 5. okt. V Indiji so izbruhnili delavski nemiri. V Assanu je došlo do spopadov. Pet oseb je bilo težko ranjenih, med njimi policijski ravnatelj. Položaj je zelo resen. Vojaštvo je konsignirano.

Rudarska stavka na Japonskem.

Vladivostok, 5. okt. Na Japonskem so rudarji pričeli stavkati.

Kongres nemške soc. demokratične stranke na Češkem.

Karlovi vari 3. X. Na kongresu je navzočih 350 delegatov. Paul Hillebrand zastopa desno šovinistično krilo, ki je proti pogojem moskovske internacionale. Levica je močno zastopana. Karl Kreibich dokazuje z mnogobrojimi citati iz Marxa in Engelsa, da je komunizem edino dosledno stališče marksizma. Diktatura proletarijata je conditio sine qua non osvoboditve proletarskega razreda. Strastno zagovarja metode in žrtve ruskega proletarijata. Njegova izvajanja so žela burno odobravanje. Debata je nadaljnje vrsti. (Izvirno)

Zinovjev in Buharin na strankinem zboru neodvisnih socialistov.

Zinovjev se je obrnil v smislu sklepa 3. internacionale na centralni odbor neodvisnih socialistov, da se stranka zavzame pri nemški vladi za potno dovoljenje, da bi se mogla Zinovjev in Buharin udeležiti strankinega kongresa, da moreta pojasniti sklepe zadnjega mednarodnega kongresa, katere sklepe zavijata Crispian in Dittmann.

Solidarnost proletarijata.

(Moskva 1. X.) Petrogradski delavci različnih strok, kakor kovinski, steklarški in grafični delavci (tudi gospodinje), so skupno iz lastnega nagiba ustanovili celo vrsto prostovoljnih delavnic za proizvodnjo perila in več delavnic za popravila v katerih se dela izključno le za rdečo armado.

Strokovni pregled Kongres ujedinjenja kovinarjev.

Dodatek k resoluciji ujedinjenja (glej Rdeči prapor št. 30.)

Kongres usvaja gornjo resolucijo za podlago ujedinjenja kovinskih delavcev Jugoslavije in upoštevajoč izvajanja sdrugov iz Slovenije sklene da se slovenske organizacije priključijo Zvezi kovinskih delavcev v Jugoslaviji na sledeči način, ki naj velja do bodočega izvanrednega kongresa.

1. V organizacijo kovinarjev lahko vstopajo vsi najemni delavci kovinske stroke. Zveza bo sporazumno branila enotnost organizacije in to za vsako ceno.

2. V centralno upravo Zveze kovinarjev Jugoslavije dajo sodrugi iz Slovenije svoja dva člana: enega tajnika in enega člana odbora; ta dva člana voli kongres na predlog kovinarskega odbora iz Ljubljane.

Tajnik je stalno nameščen v centralni upravi. Član odbora je dolžan prisostvovati pri vseh sejah uprave Zveze, kadar bo pozvan, a najmanj dvakrat v letu.

Dolžnosti centralnega tajništva bo predpisala centralna uprava.

3. Del stroškov za izdrževanje centralne uprave in drugo plača organizacija v Sloveniji preko pokrajinskega odbora kovinarjev v Ljubljani.

Višino teh stroškov odredi centralna uprava Zveze na svojih plenarnih sejah in sicer v sorazmerju s stvarnimi izdatki.

4. Stavkovni sklad Sloven. sodrugov stoji centralni upravi na razpolago za vse štrajke, katere bo ona odobrila, iz njega sme vzeti eno tretjino dohodkov.

5. Vse akcije Zveze in solidarnost moralnega in materialnega značaja bo podpirala v polnem smislu organizacija iz Slovenije.

6. Kovinarji iz Slovenije so predstavljeni preko centralne uprave v Centralnem Radniškem Sindikalnem Veču. Pripadajoča kvota (ena polovica) bo preko centralne uprave plačal odbor kovinarjev v Ljubljani.

7. Predstavnštvo v Internacionali Zveze kovinskih delavcev odredi kongres za vse kovinarje Jugoslavije.

8. Za izdelavo podrobnosti v administrativni se izvoli posebna komisija.

Vsem rudarjem Jugoslavije!

Rudarji premogokopnikov Trboveljske družbe v Sloveniji so v mezdnem gibanju. Neznosni materialni položaj rudarjev pri Trboveljski premogokopni družbi, kjer je zaslužek sorazmerno najmanjši v celi Jugoslaviji, se mora spremeniti. Najširši sloji naroda simpatizirajo z mezdnim gibanjem rudarjev in se zgražajo nad nezaslišanim izkoriščevanjem inozemskega kapitala, ki vleče ogromne profite.

Opozarjajo se rudarji iz cele države, da ne potujejo v rudarske revirje v Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Kočevje in Rajhenburg v Sloveniji toliko časa, dokler se mezdno gibanje ne konča z uspehom. Za informacije se je obračati na tajništvo Zveze rudarskih delavcev (Saveza rudarskih radnika) v Trbovljah.

Pozor kovinarji!

Sodrugi kovinarji v Karlovcu so podali svoje zahteve delodajalcem in se sodrugi kovinarji opozarjajo, da ne potujejo v Karlovec, dokler se gibanje ne konča, kar ga bo to glasilo razglasilo.

Razno.

Kdo dela draginjo? Cene pšenici so v Banatu vsled špekulacije mednarodnega bančnega kapitala pred žetvijo pale na 300 kron met. cent. Takrat so banke nakupile velike množine banatskega žita in sedaj je pšenica skočila na 900 kron za met. cent. Moka je skočila na 1400 K.

Kriza kapitalističnega gospodarstva. Bremena, ki jih je navalila antanta na Nemčijo na konferenci v Spa, že čuti nemška težka industrija. V poslednjem času je morala železna industrija upihni petnajst plavžev, kar pomeni mesečno nad 100.000 ton manj surovega železa.

Francoske strokovne organizacije za tretjo internacionalo. Erancoske manjšinske strokovne organizacije so na kongresu v Orleansu glasovale za pristop k tretji internacionali.

Železničarji vseh kategorij pozor!

Napredujoča reakcija, ki nastopa na naših železnicah vsak dan brezobzirneje in dosledno uničuje zajamčene pravice železničarjev, nas sili, da nastopimo proti temu izzivajočemu pojavu z vso odločnostjo. V to svrhu sklicujemo tem potom

v nedeljo dne 10. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne

v »Delavskem Domu«, Turjaški trg 2

javni železničarski shod

Dnevni red:

1. Reakcija na železnicah in kratenje zajamčenih pravic železničarjem.
2. Sklepi k prvi točki.

Sodrugi! vdeležite se polnoštevilno velevažnega shoda in pokažite, da ste siti izzivajočega postopanja železniških mogotcev. Zavedajte se, da je še vedno v veljavi stari nauk našega slavnega učitelja Karla Marksa, ki pravi:

Osvoboditev delavskega razreda mora biti delo delavstva samega!

iz stranke.

Krajevna politična organizacija K. S. J. Moste naznanja tem potom, da je otvorila **volilno pisarno** v gostilni g. A. Klinc v Novem Ujmatu. Uraduje se vsak večer od 7. do 9. ure. Tam se dobi vsa pojasnila glede volitev v konstituanto. Volilni imenik je na ogled do 14. t. m. Vsak sodrug naj se prepriča če je vpisan ali ne. Da se pospeši reklamacijsko postopanje, naj vsakdo prinese dokumente seboj.

Odbor.

Komunistična mladina se pozivlje na važen sestanek v soboto 9. oktobra 1920. ob 7. uri zvečer v Mahrovi hiši Krekov trg št. 10. Dolžnost vseh članov in članic, kakor tudi visokošolskega kluba je, da se sestanka vdeleže. Dnevni red: Organizacija delavskega gledališča. Volitvena propaganda. Vse somišljenike in prijatelje omladine vabimo na sodelovanje. Tajništvo.

Somišljeniki! Sodrugi!

Samo 4 dni imate časa za reklamacijo. Volilni imeniki so na razpolago vsakemu somišljeniku

v osrednji volilni pisarni

Delavski dom, Turjaški trg šte. 2, celi dan, do 10. ure zvečer.

V Spodnji Šiški

Je volilna pisarna naše stranke v gostilni Celarc, Kolodvorska ulica, celi dan.

V Udmatu

Je naša volilna pisarna v gostilni pri Dražčeku, celi dan.

V. okraj

Dolenjska cesta, gostilna pri Kramerju.

Sodrugi!

Danes zvečer in vsaki večer celi teden se vrše zaupniški sestanki v

Delavskem domu

Turjaški trg 2,

ob pol 8. uri zvečer.

Ker je čas reklamacij kratek, je dolžnost vsakega zaupnika, da se udeleži sestankov in da dela

z vsemi silami za našo zmago.

Nabirajte za volilni sklad!